

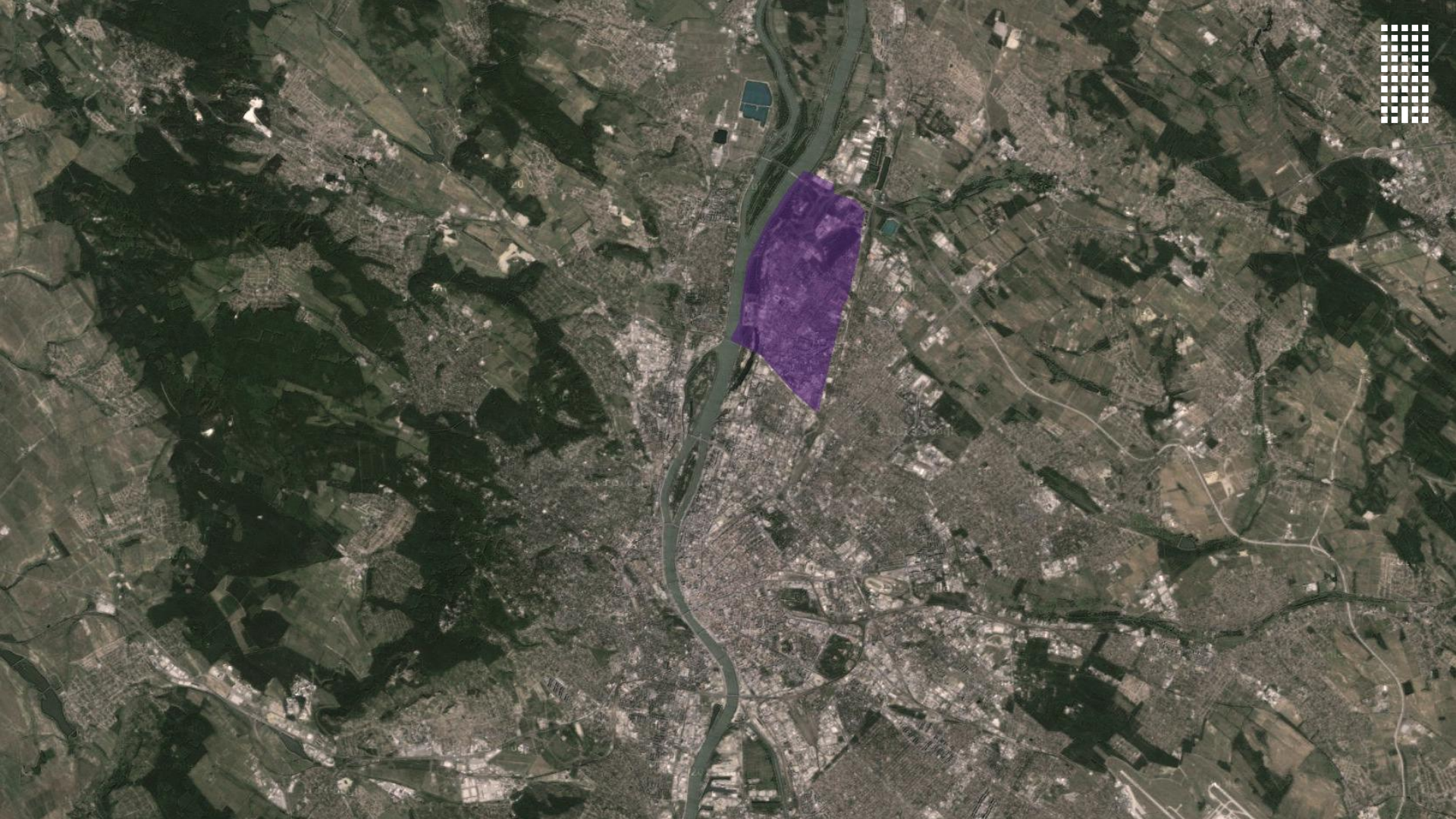
ÚJPEST

Máthé Dóra, Tátrai Ádám, Weizkopf András

konzulensek: Perényi Tamás DLA, Nagy Márton DLA, Kolossa József DLA, Vincze László DLA
BME Építőművészeti Doktori Iskola, 2014/15/1 félév

2014. december 3.

170 millió
panellakás a Földön

190 ezer
panellakás Budapest

788 ezer
panellakás itthon

18 467
panellakás Újpesten

Lakótelepek

14976 panellakás
a Békásmegyeri telepen

4532 panellakás
a Pók utcai telepen

Lakótelepek

4968 panellakás a
Gazdagréti lakótelepen

18 467 panellakás
az Újpesti lakótelepen

ÚJPEST

1882 ha

100 282 fő

5328 fő/km²

ÚJPEST, Központi Lakótelepek

192.7 ha

42 047 fő

21820 fő/km²

18 467 lakás

forrás: KSH, 2001.

újpesti panelházak elbontása:
738 680 t hulladék $\approx$ 570 000 m³

újpesti panellakások újjáépítése:
18 467 db lakás

újonnan épült lakások Magyarországon összesen:
2013-ban: 7293 db
2007-ben: 36000 db

(forrás: KSH)

Dunaújváros **SOLANOVA** projekt:
10 000 € / lakás - 75% energiamegtakarítás

forrás: Dr. Zsebik Albin - Energetikai Gépek és Rendszerek Tanszék, BME

**minden változtatás politikai
akarat (pénz) kérdése ilyen
léptékben**

10 000 € x 18 467 lakás
(SOLANOVA alapján)

≈ 184 670 000 € ≈ 57,2 mrd Ft

problémák:

- **parkolás: 0,5 db/lakás**
- **tárolás: tárolók hiánya**
- **telepítés: benapozás+darupálya » nincs sarok**
- **(tartószerkezet öregedése)**
- **egyéb szerkezetek elévülése**
- **magas rezsi**

problemlák:

- **parkolás: 0,5 db/lakás**
- **tárolás: tárolók hiánya**
- **telepítés: benapozás+darupálya » nincs sarok**
- **(tartószerkezet öregedése)**
- **egyéb szerkezetek elévülése**
- **magas rezsi**

**ami nem az építészeken múlik,
hogy miért nincs valódi város, azaz:**

**menő üzlet
szórakozóhelyek
irodák**

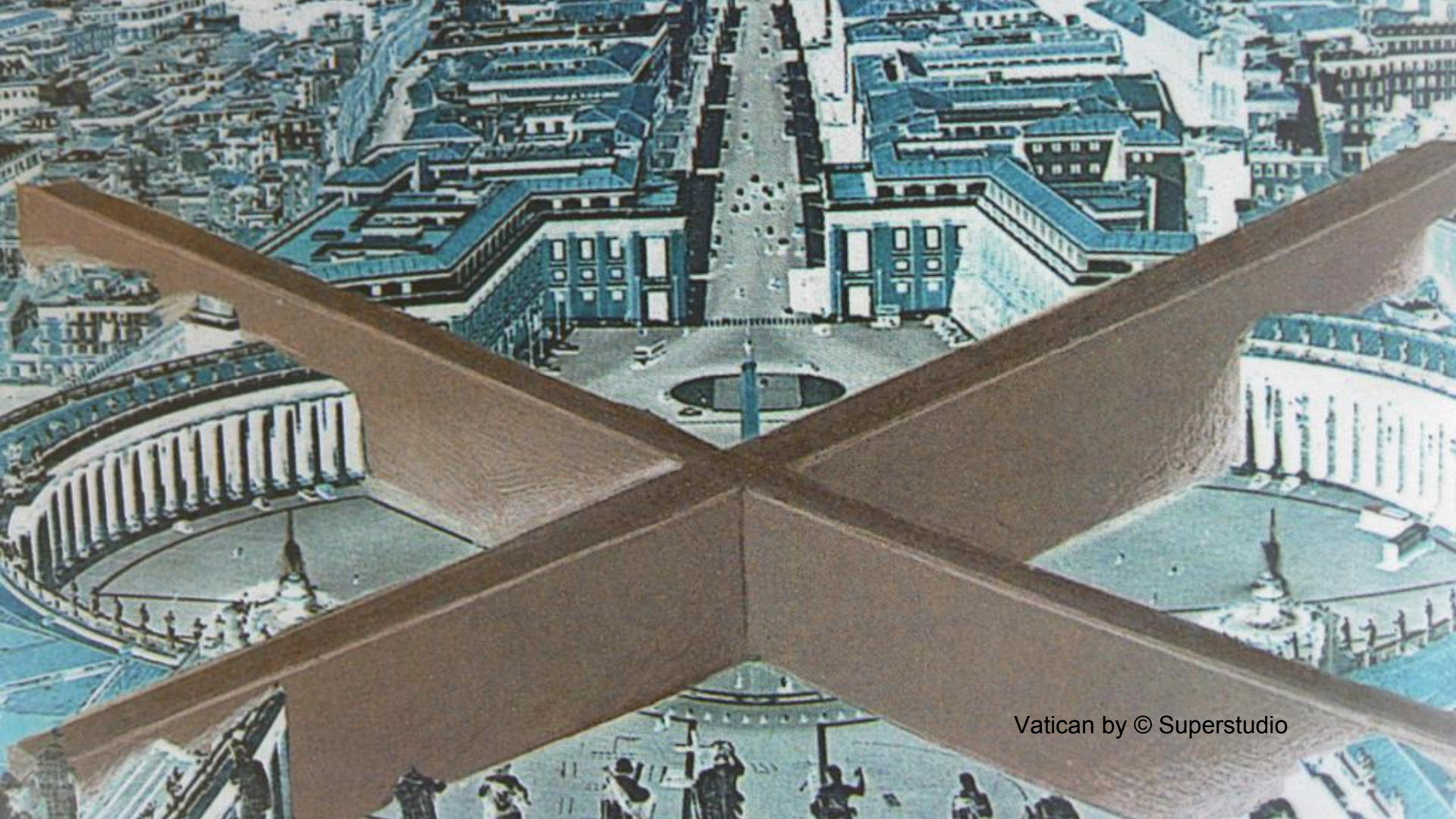
de segíthet, ha van utca.

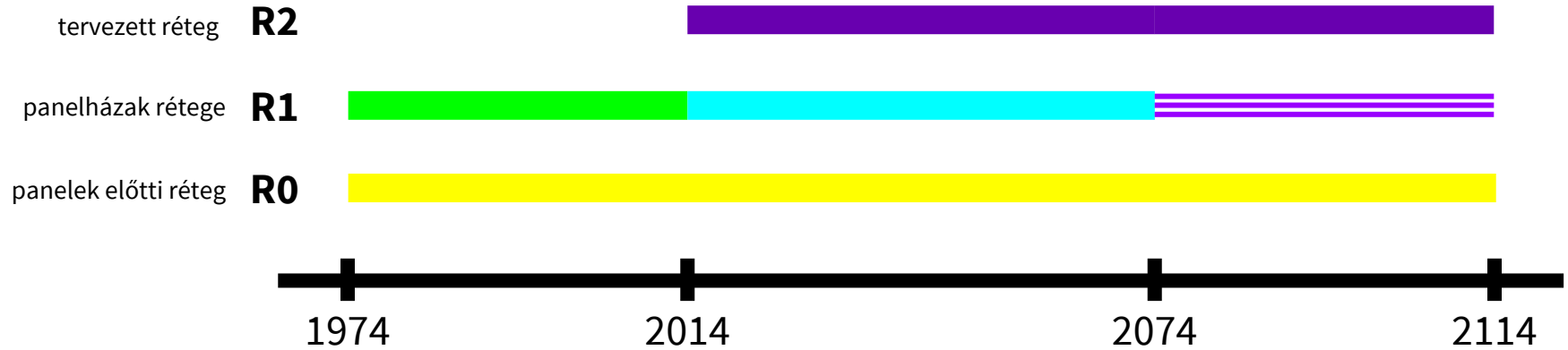
Vatican by © Superstudio

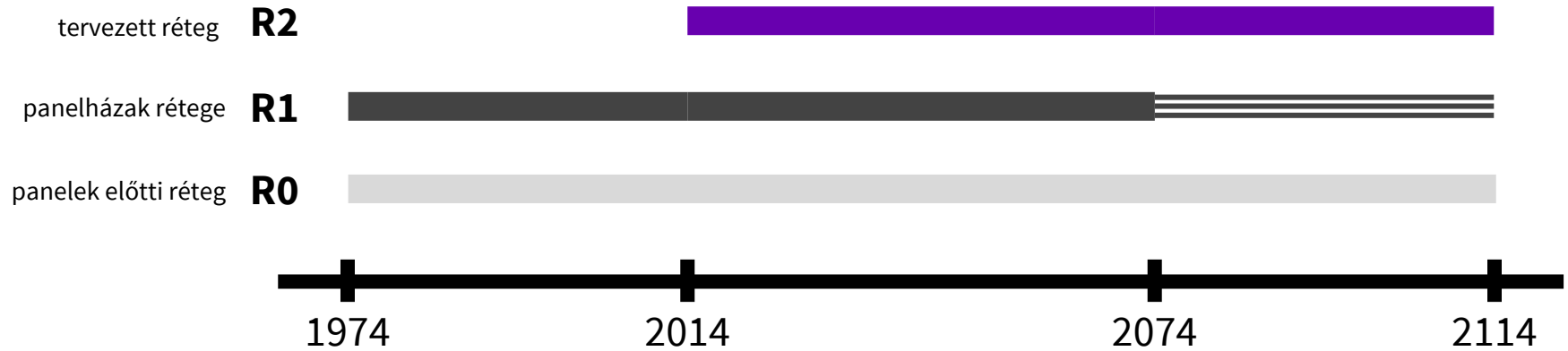
Vatican by © Superstudio

Építészeti program: időbeni tervezés

Folyamatinkubátor:

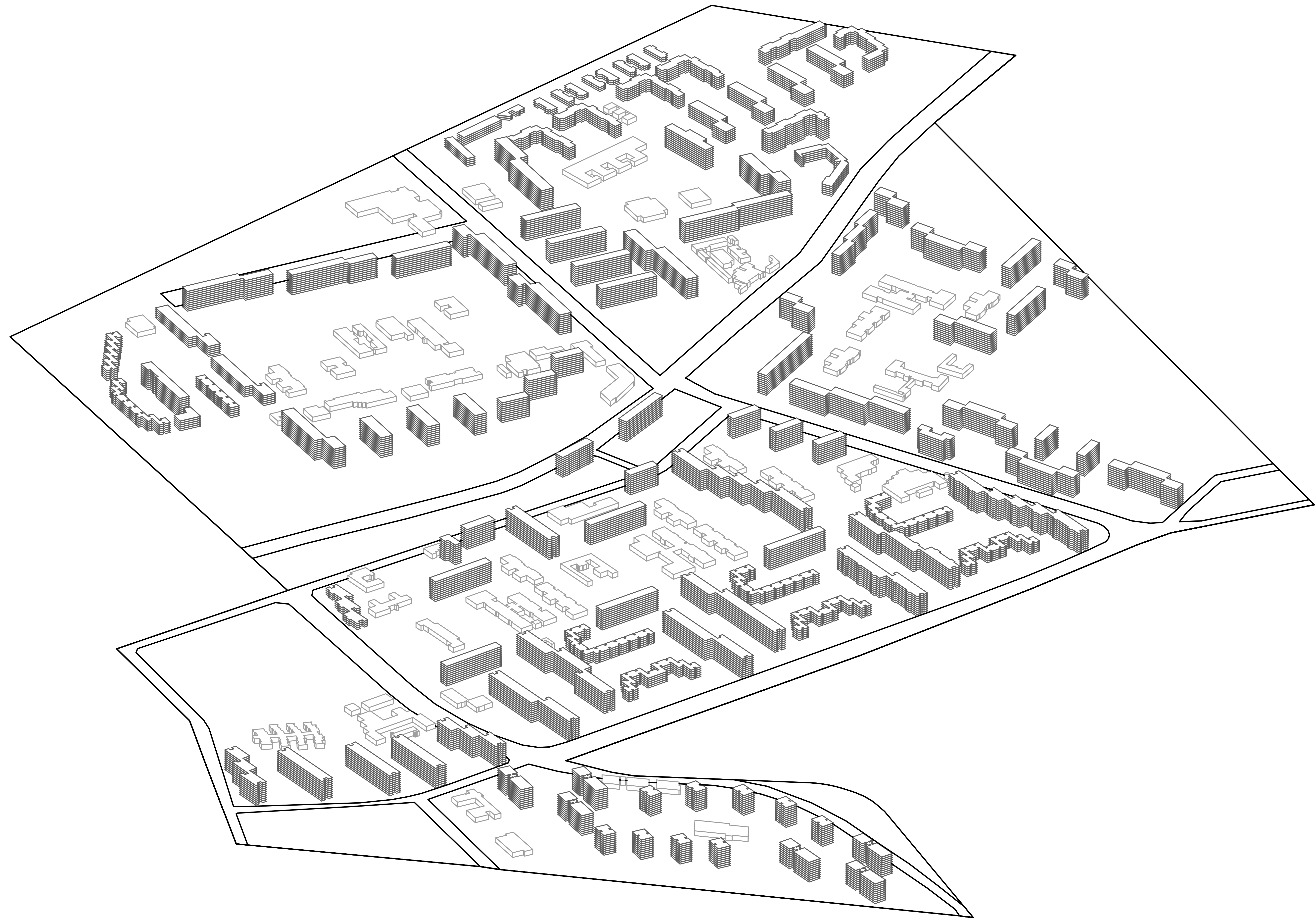
funkció pótlás
helyspecifikus telepítés
átmeneti jelleg

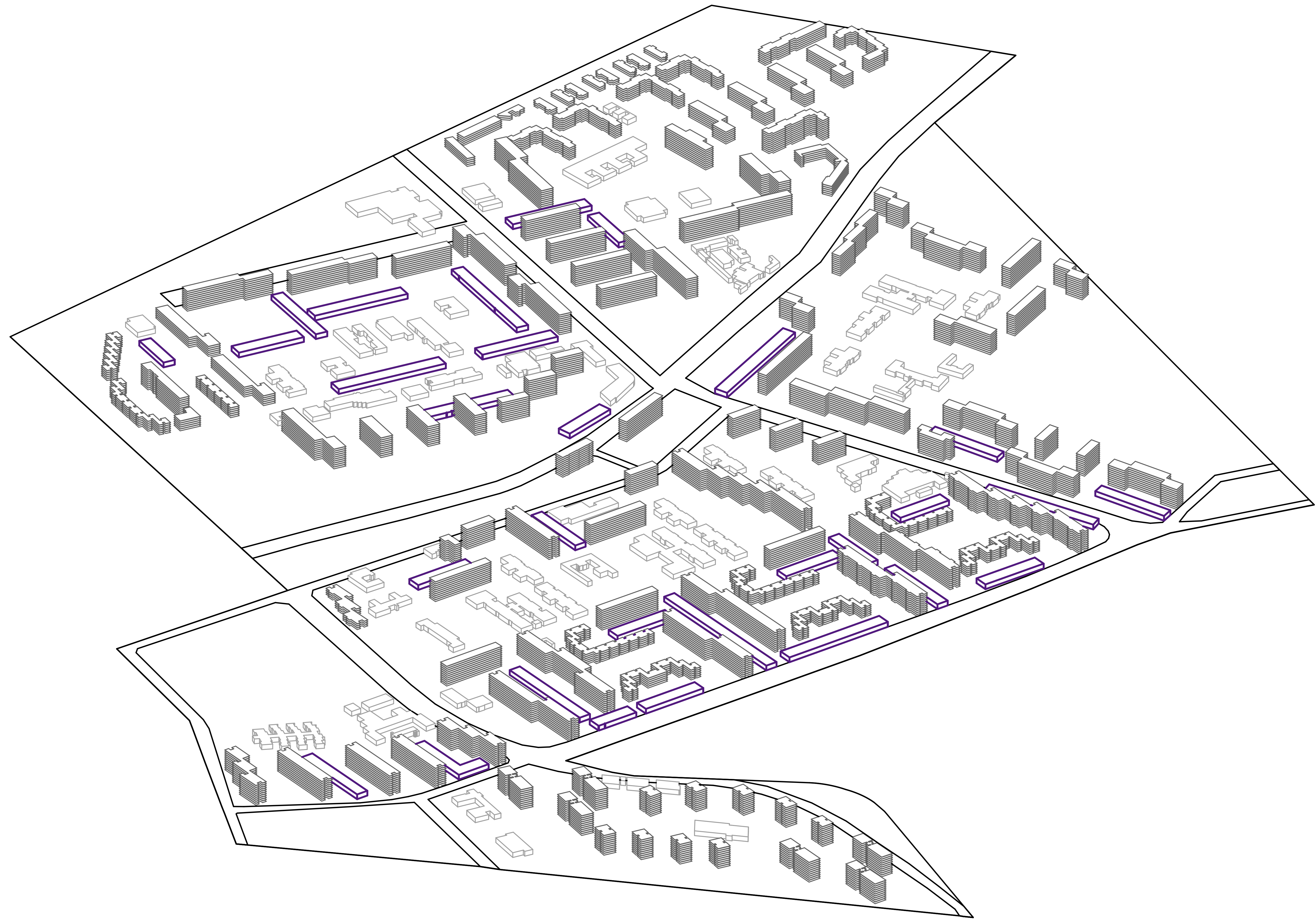

Tehát amit tervezünk,
az egy olyan épületrendszer, ami:

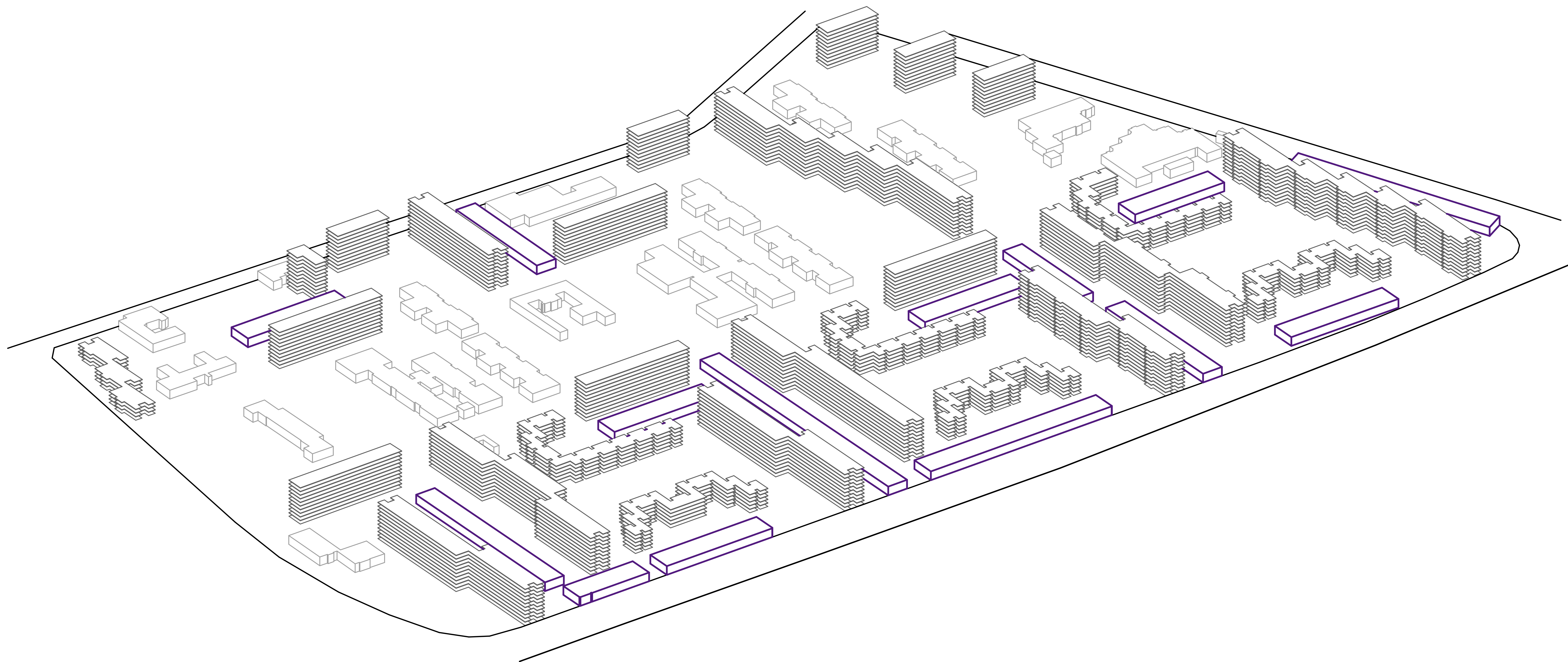
- **“elnyeli” az autókat (»« parkolóhiány)**
- **tárolókat biztosít (»« kis lakásalapterület)**
- **ideiglenes lakásokat biztosít
(a különböző felújítások idejére)**

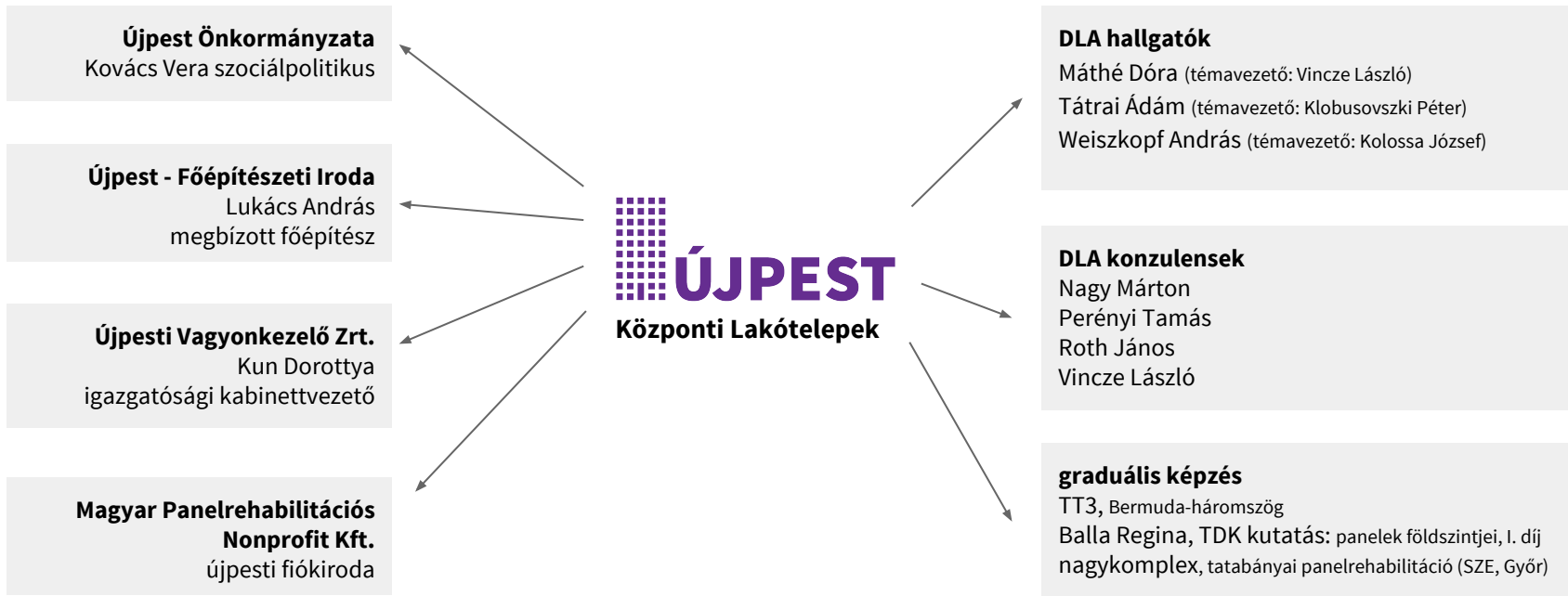

2014/2015/1. félév

- 10. 15. • fellelhető adatok beszerzése (IVS, KSH, Történeti ügyek, Fővárosi Tervtár, Levéltár)
- 10. 22. • **tematikus alkotás, kutatás 1. prezentáció**
- 11. 05. • programalkotás és helyszínválasztás a Központi lakótelepen belül
- 12. 03. • **tematikus alkotás, kutatás 2. prezentáció - program és beépítési koncepció**
- 01. 13. • félévzáró DLA konferencia - vázletterv

2014/2015/2. félév

- **egyeztetés** - koncepció update
- **Panellakótelepek kiskonferencia** (tematikus kutatás, alkotás óra összevonásával)
- vázletterv update
- évzáró DLA konferencia - **terv**

ÚJPEST

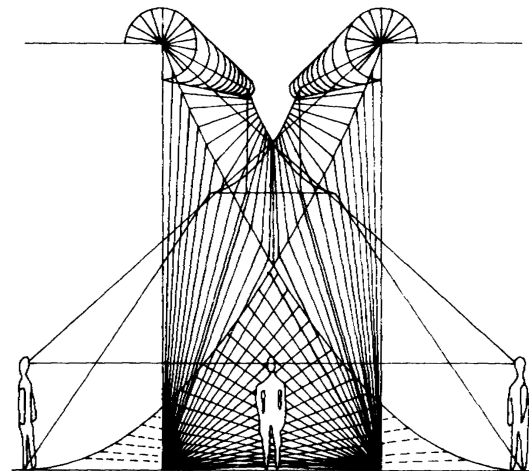

Lakótelepek

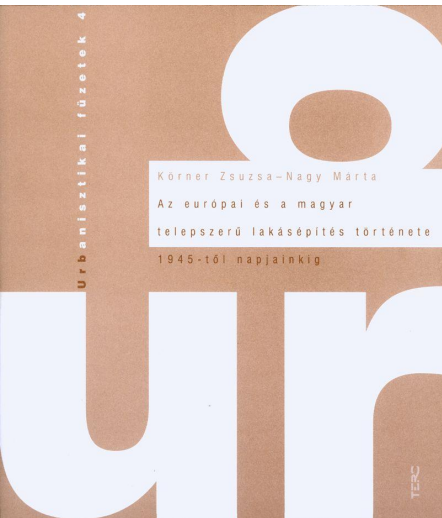
Tér és tömeg viszonya a paneles lakótelepeken

avagy milyenek
a lakótelepi terek?

Máthé Dóra - 2014. december

de milyenek a lakótelepek?

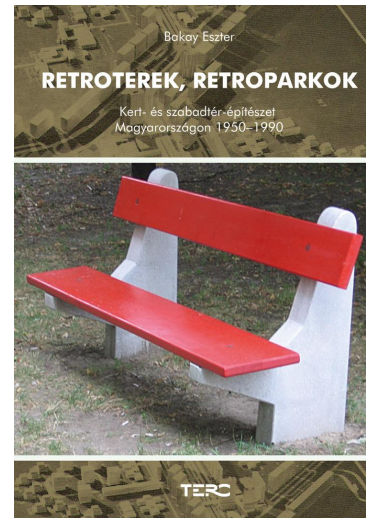
“az atlasz”

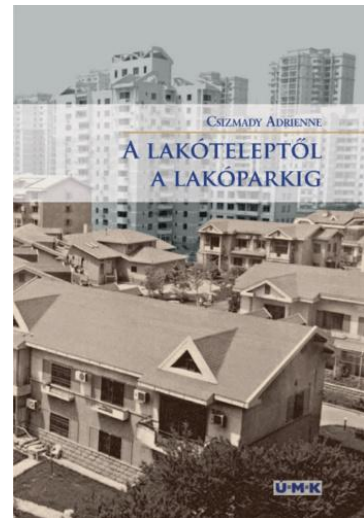
beszélgetés
Roth Jánossal

Kelenföld - az első
Újpalota - tipikus '70-es
Káposztásmegyer - az
utolsó

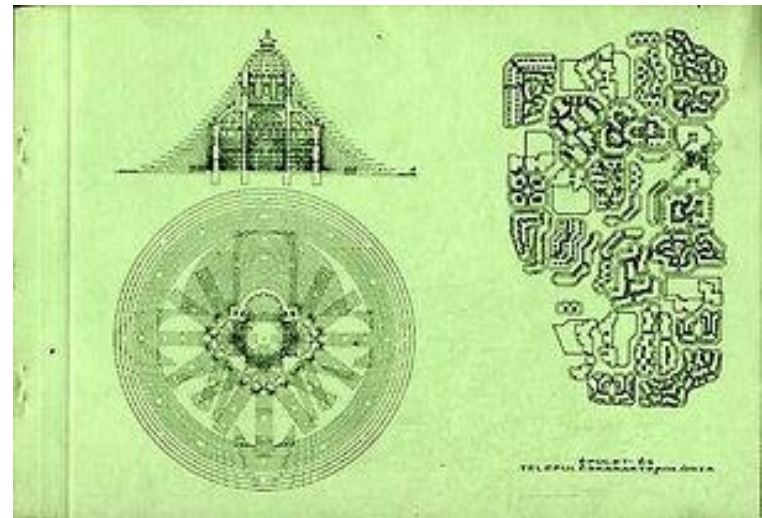
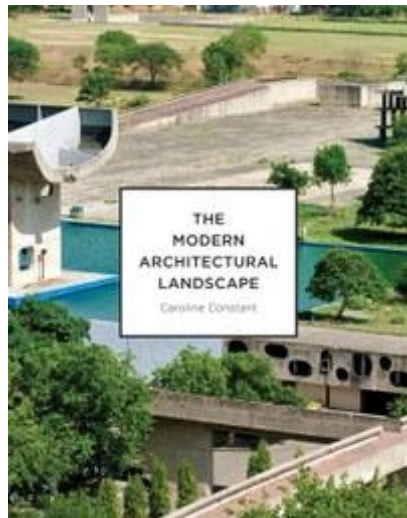
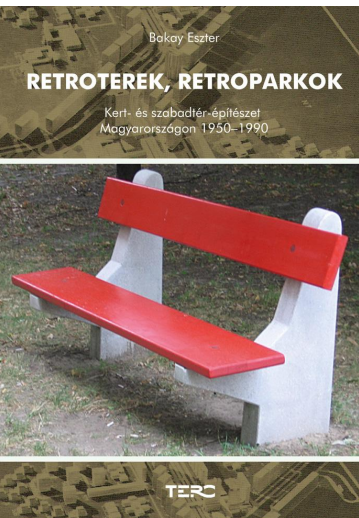
60-as évek
70-es évek
80-as évek

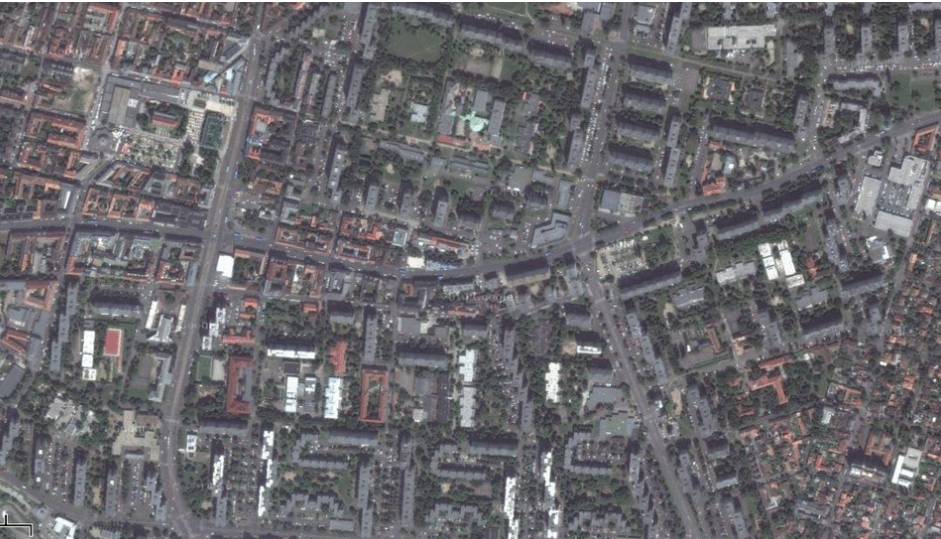
szociológiai megközelítés

és akkor milyenek a terei?

következő félév:

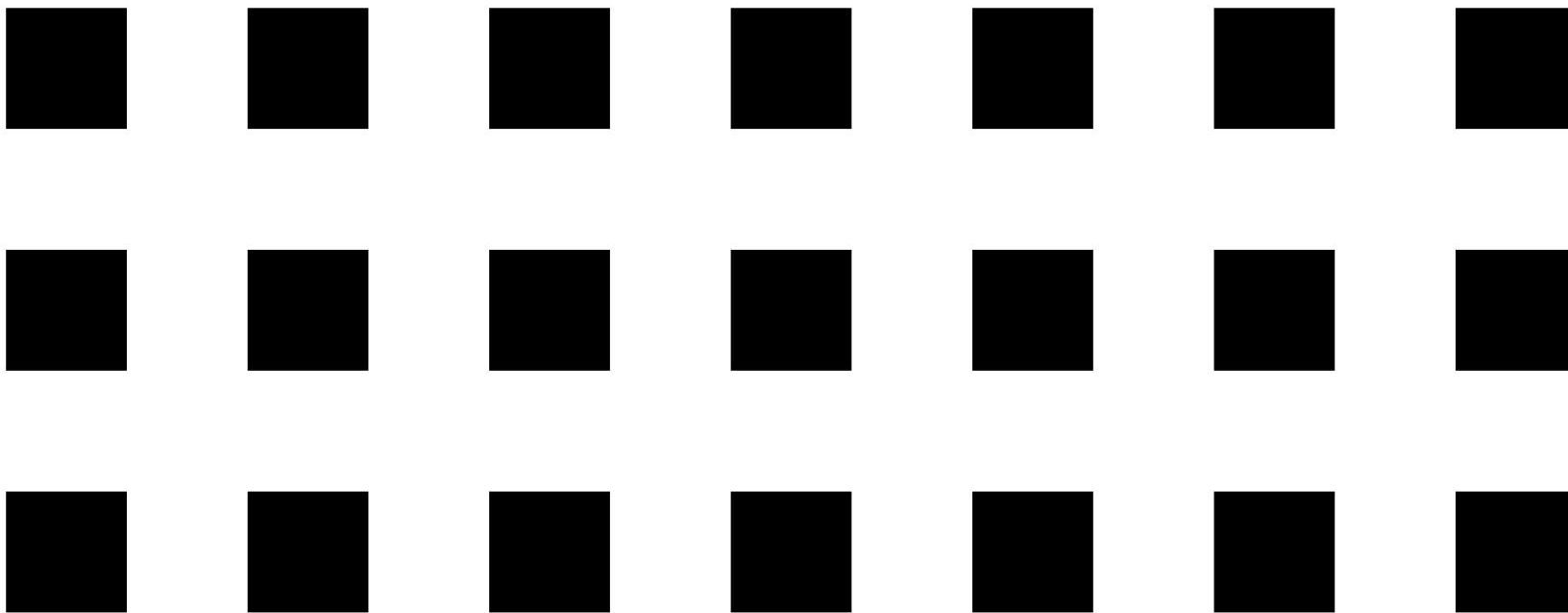

terek rendszerezése: Újpest vs. Pók utca

funkció / tervezettség / határoltság / méret / térarány / lépték / ...

köszönöm a figyelmet.

IPAROSÍTOTT TECHNOLÓGIÁVAL GYÁRTOTT, TELEPSZERŰEN LÉTESÍTETT, TÖBBLAKÁSOS TÁRSASHÁZAK RENDSZERÉNEK FENNTARTHATÓSÁGA

ORT UND ORTSBEZUG IN DER ARCHITEKTUR

Internationales Symposium

20. – 22. November 2014

Hochschule München, Fakultät für Architektur

„Architecture differs from all other cultural artefacts by a quality which is immanent only to it: it is local, belonging to a place. Architecture responds to the found or creates, by (re)acting specifically there, a place to which it is irreversibly bound. We are not talking about the regional, historic lore or traditionalism, not about styles or architectural languages. It is all about the relationship to a specific place from which architecture derives part of its qualities. This site-specificity is also - and especially so in times of hyper-mobility - characteristic for works of architecture.” **Tomas Valena**

FENNTARTHATÓ HELYEK

Fent kell e maradnia egy helynek? Mi a hely szerepe az identításban? A lakótelep hely?

1. Good Design Is Innovative;
  2. Good Design Makes a Product Useful;
  3. Good Design Is Aesthetic;
  4. Good Design Makes A Product Understandable;
  5. Good Design Is Unobtrusive;
  6. Good Design Is Honest;
  7. Good Design Is Long-lasting;
  8. Good Design Is Thorough Down to the Last Detail;
  9. Good Design Is Environmentally Friendly;
  10. Good Design Is as Little Design as Possible.
- Ten principles of „Good Design”: **Dieter Rams**

FENNTARTHATÓ TERVEZÉS

Tervezhető-e a fennmaradás? Meddig releváns egy terv? Vannak tartalékok a lakótelepekben?

Von der Stadt zum Haus: Eine Entwurfslehre

gta Verlag, Zürich, 2007, 280.o.

„The architect’s brief consists in evaluating guidelines set by the place and then deciding which aspects to integrate into his or her design (...) Architecture is always public and, unlike art, cannot simply be eliminated. A building has to be socially accepted and culturally appreciated first and foremost on the level of perception. ”

prof. Dietmar Eberle

FENNTARTHATÓ ÉPÍTÉSZEZET

Az építészet felelőssége a fenntarthatóságban.

FORRÁSJEGYZÉK

FENNTARTHATÓ HELYEK

• Ort und Ortsbezug in der Architektur, Gesichte und Theorie des konzeptuellen Bauens seit der Renaissance, Internationales Symposium, 20. – 22. November 2014., Hochschule München, Fakultät für Architektur

• Tomas VALENA: Beziehungen, Über den Ortsbezug in der Architektur, Geymüller, Aachen - Berlin, 2014. 186. o.

• VIDOR Ferenc (szerk): Urbanisztika (Válogatott tanulmányok), Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1979. 562 o.

• JÉKELY Zsolt és SÓDOR Antal: Budapest építésze a XX. században, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1980. 231 o.

• FERKAI András: Lakótelepek, Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatala, Budapest, 2005. 78 o.

• CSANÁDI Gábor, CSIZMÁNDY Adrienne, KOCSIS János Balázs, KŐSZEGHY Lea, TOMAY Kyra: Város . Tervező . Trársadalom, Sík Kiadó, Budapest, 2010. 483 o.

• KÖRNER Zsuzsa-NAGY Márta: Az európai és a magyar telepszerű lakásépítés története 1945-től napjainkig, Terc, Budapest, 2006. 464 o.

• Colin ROWE, Fred KOETTER: Collage City, MIT Press, Cambridge MA, 1978.

FENNTARTHATÓ TERVEZÉS

• MEGGYESI Tamás: A 20. század urbanisztikájának útvesztői, Terc, Budapest, 2005. 288 o.

• HORVÁTH Sára Erzsébet: Panel-rehabilitáció, az energiatudatos felújítás klímapolitikai aspektusai, Terc, Budapest, 2012. 96 o.

• ZALAVÁRI József DLA: Hosszú élettartamú termék formatervezése, DLA értekezés, 2010.

FENNTARTHATÓ ÉPÍTÉSZET

• Dietmar EBERLE: Von der Stadt zum Haus: Eine Entwurfslehre gta Verlag, Zürich, 2007, 280 o.

• Hugo PALMAROLA, Pedro ALONZO (szerk): Moloith Controversies: Chile National Pavilion, Biennale Architettura 2014, Hatje Cantz, 2014. 352 o.

• SZABÓ Balázs: Ten years of housing estate rehabilitation in Budapest, Hungarian Geographical Bulletin 62/1, 2013, 113–120 o.

• CSABA Tímea: How we really live in panel blocks, Den Haag Kiadó, Budapest, 2006. 65 o.

• ONGRÁDI Melinda: A legvidámabb panel: <http://hg.hu/cikkek/varos/13913-a-legvidamabb-panel> letöltve: 2014. október 18.

• PIRX Pilóta: A dán panelek legendája: <http://late-modern.blogspot.hu/2013/07/a-dan-panelek-legendaja.html> letöltve: 2014. október 18.

ÖTTHONOSSÁG, EMBERI DIMENZIÓ - A PANEL-LAKÓTELEPEKEN

Tátrai Ádám - BME Építőművészeti Doktori Iskola - konz.: Dr. Kerégyártó Béla - témav.: Klobusovszki Péter DLA
tematikus kutatás - témavázlat - 2014. december 03.

ÓTHONOSSÁG, EMBERI DIMENZIÓ - a panel-lakótelepeken

vizsgálati szempontok

00. városi pozíció
01. telepítés-köztér
02. közintézmények
03. köztér-földszint
04. közös terek a házban
05. panellakás
06. szabadsági fok
07. esztétika

OTTHONOSSÁG, EMBERI DIMENZIÓ - a panel-lakótelepeken

OTTHONOSSÁG, EMBERI DIMENZIÓ - a panel-lakótelepeken

